

Asia: VN/1169/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi vuoden 2025 tuloveroasteikosta, tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräiden muiden verolakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valtiovarainministeriö on 20.6.2024 pyytänyt Suomen Kuntaliitolta lausuntoa vuoden 2025 talousarvioesitykseen liittyvistä seuraavista ehdotuksista, jolla on vaikutusta kunnallisveron tuottoon:

- Vuoden 2025 tuloveroasteikon indeksitarkistus.
- Työtulovähennyksen korotus painottaen pieni- ja keskituloisia.
- Työtulovähennyksen lapsikorotuksen käyttöönotto.
- Ansiotulovähennyksen korvaaminen työtulovähennyksellä ja siten kunnallisveron efektiivisyyden parantaminen.
- Eläketulon verotuksen kiristämistä pienentämällä eläketulovähennystä.
- Kotitalousvähennyksen supistaminen
- Työsuhdesähköauton huojennettu verotusarvo

Kuntaliitto katsoo, että veroperustemuutosten esitetyt tavoitteet ovat yleisesti ottaen kannatettavia. Hallituksen esityksessä ehdotetut muutokset kasvattavat kuntien verotuloja arviolta yhteensä 316 miljoonalla eurolla. Kaikki veroperustemuutokset, jotka vaikuttavat kuntien verotuloihin huomioidaan nettomääräisesti valtionosuusmaksatuksissa.

Ansiotulovähennyksen korvaaminen työtulovähennyksellä ja siten kunnallisveron efektiivisyyden parantaminen on erityisen kannatettava esitys. Esityksessä ehdotettu ansiotulovähennyksen korvaaminen työtulovähennyksellä mitoitettaisiin keskimääräisen kunnallisveroprosentin mukaan. Jotta ehdotettu muutos olisi mahdollisimman neutraali sekä verovelvollisten että julkisen talouden näkökulmasta, ehdotetaan, että muutoksen yhteydessä alennettaisiin tuloveroasteikon toiseksi ylimmän tuloluokan marginaaliveroprosenttia 0,5 prosenttiyksiköllä ja vastaavasti korotettaisiin ylimmän tuloluokan marginaaliveroprosenttia 0,5 prosenttiyksiköllä.

Kuntien rahoituspohja ei kuitenkaan vahvistuisi esitetyllä muutoksella. Veroperustemuutokset, jotka vaikuttavat kuntien verotuloihin, huomioidaan nettomääräisesti valtionosuusmaksatuksissa. Siten kuntien verotulomenetysten korvauksia alennetaan kunnallisverotuoton arvioitua kasvua (329 M€) vastaavasti. Ansiotulovähennyksen korvaaminen työtulovähennyksellä on kuitenkin omiaan helpottamaan kunnallisveron korotuspaineita. Hallituksen esitysluonnoksen mukaan ehdotettu muutos kaventaisi kuntien nimellisten ja efektiivisten veroasteiden eroa noin 18,9 prosenttia eli 0,3 prosenttiyksikköä.

Vaihtelu kuntien välisissä kunnallisveron tuotoissa ja kunnallisveroprosenteissa on merkittävää. Korkea kunnallisveroprosentti ei kuitenkaan pääsääntöisesti tuota korkeita verotuloja. Tämä selittyy suurelta osin eroilla kuntien veropohjissa yleisesti ja eritoten sillä, että etenkin pienempien palkka- ja eläketulojen verotusta on kevennetty voimakkaasti vähennysjärjestelmän kautta. Seurauksena on muodostunut suuria eroja kuntien välisten nimellisten veroprosenttien ja ns. efektiivisten veroasteiden välillä. Tällöin tosiasiasa maksuunpantujen verojen suhde verotettavaan tuloihin on matala. Koska vähennykset painottuvat alemmille tulotasoille, on efektiivinen veroaste suhteessa nimelliseen veroasteeseen (kunnan tuloveroprosentti) sitä matalampi, mitä alhaisempi tulotaso kunnassa vallitsee. Näin kunnallisveroon tehtävät korotukset ovat suhteellisen tehottomia ja kuntatalouden tasapainottamistoimet voi vaatia merkittäviä veronkorotuksia.

Alla olevassa kuviossa on esitetty nimellisten kunnallisveroprosenttien ja efektiivisten veroasteiden vaihtelua koko maan tasolla verotettavilla tuloilla painotettuina. Vuosia 2023 ja 2024 koskevat, sote-tehtävien siirron jälkeisiä efektiivisiä veroasteita kuvaavat käyrät perustuvat Kuntaliiton ennusteeseen syksyltä 2023.

On selvää, että ansiotulovähennyksen korvaaminen työtulovähennyksellä vaikuttaa eri kuntien verotuloihin hyvin vaihtelevasti. Kuntaveronsaajan näkökulmasta on tärkeää, että vaikutukset parantavat kunnallisveropäätösten tehokkuutta.

Kuntaliitto pitää yleisesti välttämättömänä, että kaikki veroperustemuutokset huomioidaan kunnille nettomääräisesti mahdollisimman oikein hallitusohjelman mukaisesti. Kuntien valtionrahoitusta on leikattu ja siten on erityisen tärkeää, että veroperusteissa tehdyt muutokset eivät pienennä kuntien rahoituspohjaa lisää. Ansiotuloverotuksen kunnallisvero on selkeästi tärkein tulonlähde kunnille ja siten elintärkeä osa paikallistason palveluiden rahoituksessa.

Montell Pekka
Suomen Kuntaliitto ry